

TAMMI

Mira Selander
**VAPAUDEN
OPPITUNNIT**

Mira Selander

VAPAUDEN
OPPITUNNIT

TAMMI

HELSINKI

Maria Messinan, Oriana Fallacin ja Susan Sontagin sitaatit
ovat kirjailijan suomentamia.

1. painos

© Mira Selander ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-8214-5

Painettu EU:ssa 2026

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

Helmille, Onnille ja Aarteelle.

I

”Hän tunsi kuinka hänen sielunsa laajeni, muuttui osaksi
tuota loputonta sineä.”

MARIA MESSINA, NOVELLISTA ”LA MÈRICA” (1920)

Luku 1

OLEN MATKUSTANUT PALJON. Saapunut tuntemattomiin, kaukaisiin paikkoihin vailla yhteistä kieltä ja kulttuuria, mutta silti minua ottaa vatsanpohjasta, kun lentokone koskettaa ensimmäistä kertaa Palermon lentokenttää aeroporto di Falcone e Borsellinoa. Kaikki on yhtä aikaa tuttua ja vierasta. Tummana, liki mustana vellova meri ja korkeat vuoret, joihin on aikoinaan törmännyt kaksikin lentokonetta. Minä tunnistan pohjoisen Italian ja tiedän senkin, miten siellä ollaan, mutta tämä kaikki on minulle uutta. Koska ollaan vasta maaliskuun lopussa, kuumuus ei lehähdä kasvoille kerosiinilta ja asfaltilta tuoksuvana, on vain tämä miellyttävä, haalean lämmin ilma ja vuorilta laskeutuva kostea sumu. On palmut, niitä minä rakastan. Niiden ylhäistä arvokkuutta ja niiden suikalemaisista lehtiä. Tunnetta siitä, että nyt ollaan lomalla, vaikka emme me ole. Minulla on kahden kuukauden opintovapaa Yleisradiosta ja kuopus aikoo suorittaa viimeisiä lukiokurssejaan etänä.

Lentokentän jono on yhtä kevytuntuvatakkia. On tummansinisiä, mustia, oransseja. Kalliita, usein mattapintaisia, ja halpoja ja tyylittömiä. Sellaisia, jotka kiiltävät mutta eivät säihky. On pieniä tyylikkäitä matkalaukkuja sekä reppuja mutta myös valtavia muovisia kasseja täynnä kaikenlaista rompetta. Hikisiä miehiä jalassaan verryttelyhousut ja olallaan pieni pussukkamainen laukku. Monilla heistä on sinertävälinsiset aurinkolasit, samanlaiset kuin paikallisen elokuvaohjaajan Pifin humoristisessa televisiosarjassa Mafia tappaa vain kesäisin. Meidän matkalaukkumme on tyylikäs mutta liian täynnä, koska olen tunkenut sinne kahden ihmisen kahden kuukauden tavarat, ja sen lisäksi meillä on suuret ja painavat reput. Tarkoituksenani oli säästää matkatavarakuluissa, mikä johti siihen, että vaihtaessamme konetta Lontoossa jouduin maksamaan ylipainosta tuplasti niin paljon kuin kahdesta isosta matkalaukusta, ja kuopus joutui taas häpeämään. Hän inhoaa säätämistäni.

Palermion lentokenttä on pieni ja maalaismainen, aivan kuten ihmisetkin täällä. Passintarkastaja katsoo niin pitkään ja tuimasti silmiin, että minua alkaa hermostuttaa. Satavarmasti on jotain, mistä jään kiinni. Ehkä siitä vanhasta minusta, jonka kuva ja tiedot ovat kenties jossain italialaisten tietokoneiden uumenissa. Siitä parikymppisestä minusta, jolla oli liian pehmeät ällät ja suhisevat ässät. Lyhyt hame, korkokengät ja aina kirkkaanpunaista huulipunaa. Italiaksi olen kepeämpi, leikkisämpi ja flirttailevampi, tai ainakin olin joskus. Ehkä 30 vuotta suomeksi ovat tehneet minusta toisenlaisen. Kuopus näyttää passinsa minun jälkeeni. Vaikka hänkin on matkustellut

ympäriinsä, häntä selvästi jännittää. Kaksi kuukautta Paler-
mossa äidin kanssa. Ei omia ystäviä, ei omaa maailmaa, ei
omaa kieltä. Kuopus on kahdeksantoista mutta edelleen
kuin vartaloni osa. Hän on kulkenut aina kaikkialle kans-
sani. Hän on ollut kädessäni, sylissäni, polkupyöräni tara-
kalla. Ollut minun matkakumppanini myös silloin, kun
isommat lapset ovat tehneet jo omia juttujaan.

Sain muutama vuosi sitten stipendin kielikurssille.
Halusin Napoliin. Napoli toi minulle mieleen Sophia
Lorenin ja Mika Kaurismäen Helsinki Napoli All Night
Long -elokuvan, missä Kari Väänänen esitti taksikuskia,
joka söi tomaattipastaa suoraan kattilasta palattuaan iltai-
sin kotiin. Pystyisin edelleen laulamaan Gianna Nanninin
I maschin ulkomuistista. Suurin syy siihen, että halusin
kielikurssille nimenomaan Napoliin, oli kuitenkin Elena
Ferrante. Hänen romaaninsa olivat avanneet minulle
kokonaan uuden maailman, joka oli kova ja väkivaltainen
mutta silti kaunis ja sielukas. Napoli sai sydämeni lyömään
lujempaa. Espanjalaiset korttelit ja parvekkeiden välissä
roikkuvat pyykit. Talojen seinissä kotikutoisia muraaleja
Maradonasta, Massimo Troisista ja Pino Danielesta. Italia
oli minulle tuttu Milanosta ja tuntui nololta mennä opiske-
lemaan kieltä, jonka jo osasin, mutta ryhmämme oli kaik-
kein kokeneimmille ja vain kolme läpäisi vaativan kielites-
tin. Tommy, mukava ruotsalainen EU-tulkki, jonka kanssa
me joimme joka aamu kahvit kulmabaarissa ensimmäisen
tauon aikana, ja nuori japanilainen oopperalaulaja, jonka
en kuullut koskaan puhuvan. Hän oli siihen liian väsynyt ja
liian krapulassa, koska esiintyi öisin paikallisessa baarissa
ja osa palkasta maksettiin juomina.

Olin suunnitellut lähteväni myös kuopuksen kanssa Napoliin, koska halusin lisää sitä kaikkea. Tyylikkyyttä ja pähkähulluutta samassa paketissa, mutta valitettavasti muutkin, varsinkin italialaiset itse, olivat yhtäkkiä tajunneet kaupungin vetovoiman. Kielikoulun opettaja Elisabetta, joka oli ainoa kontaktini Napoliin, sanoi että minun oli turha luulla, että saisimme asunnon kaupungin keskustasta, vaikka juuri sinne minä olin meidät kuvitellut. Taloihin, joiden ylimmissä kerroksissa asuu kirjanpitäjiä, asianajajia ja yksityislääkäreitä ja muissa keskiluokkaa. Niihin, missä ylimmän kerroksen ikkunoista ja terasseilta näkyy Napolinlahden lisäksi myös Vesuvius ja missä alimmissa kerroksissa ikkunoita täytyy pitää kiinni, koska kapeita kujia pitkin kulkevat ihmiset tuijottavat niistä häpeilemättä sisään. Näkevät niiden takana samanlaisen elämän kuin Elena Ferranten kirjoissa. Hymyttömät, elämän väsyttämät pariskunnat, joiden silmissä on tyhjä katse. Perheen lapset on komennettu ulos kadulle, jotta vanhemmat saavat olla edes hetken rauhassa itseltäänkin. Vanhanmallinen televisio huutaa aamusta iltaan putipuh-taan mutta pienen asunnon nurkassa. Pyykit roikkuvat ikkunan ulkopuolella. Halvat alusvaatteet tallentuvat ohi kulkevan turistin kännykkäkameraan.

Palermo oli keskimmäisen idea: Montalbano, Kummi-setä ja vasta pyydystettyä mustekalaa lautasella.

”Sisiliasta ja Palermostahan sinä olet aina meille puhunut”, hän totesi ja etsi kuopukselle ja minulle lennot.

Luku 2

TOUKOKUUSSA 1992 OLIN vasta muuttanut milanolaiselle esikaupunkialueelle italialaisen poikaystäväni kanssa. Itse asiassa hänestä oli tullut juuri ennen muuttoa aviomies, mutta vain virallisissa asiakirjoissa. Minun mielesäni hän oli edelleen pelkkä poikaystävä, olin 22-vuotias, eivätkä sen ikäiset menneet naimisiin. Eivät ainakaan jos olivat Suomesta ja jos eivät olleet vielä opiskelleet tai hankineet itselleen ammattia. Siinä vaiheessa elämää ja parisuhdetta vasta harjoiteltiin kuten minäkin olin tehnyt, kunnes kolmen kuukauden välein tapahtuva maasta poistuminen ja sinne palaaminen sekä se, etten saanut kunnollista työtä saati opiskelupaikkaa ilman vakituista maassaololupaa, olivat alkaneet käydä hermoilleni. Joten kun poliisiase-
man viiksekäs maahanmuuttovirkailija sanoi ties kuinka monetta kertaa, että meidän kannattaisi mennä poikaystävän kanssa naimisiin, aloin miettiä ehdotusta tosissani. Niin, miksi ei? Kysehän oli pelkästä paperista, ja poikaystävä halusi sitä.

”Vain kuolleen ruumiini yli!” huusi isäni puhelimeen, kun kerroin hänelle suunnitelmistamme. ”Eiköhän sinun olisi naimisiinmenon sijaan korkea aika palata Suomeen ja ottaa vastaan opiskelupaikkasi täällä.”

Iskin hänelle luurin korvaan.

Muistan edelleen sen hetken. Tiistaisen alkuillan pienessä italialaisessa kaupungissa. Kevään heikon valon helmikuuisessa illassa. Isäni, joka oli minun tärkein ihmisseni. Ollut aina minun puolellani, mutta tässä asiassa hän ei ollut. Kävelin makuuhuoneesta keittiöön poikaystäväni luokse. Hän oli kosinut minua muutama viikko aikaisemmin. Antanut minulle kauniin hopeisen sormuksen, ja minä olin ottanut sen vastaan, vaikka en silloin vielä ollut ollut täysin varma siitä, haluaisinko naimisiin. Olimme juoneet pullollisen kuohuviiniä ja syöneet vähän parempaa illallista. Minun annoksessani ei ollut lihaa eikä varsinkaan rasvaa, koska pelkäsin painoni nousevan yli 54 kilon, mikä olisi murentanut italialaisen identiteettini. Italiaan saavuttuani olin vain kahdeksassa kuukaudessa laihduttanut 20 kiloa ja oppinut samassa ajassa kielen. Italiaksi minä olin kevyt ja pinnallinen.

Häidemme suunnittelusta vastasivat poikaystäväni äiti ja sisko, ja vaikka avioliitto merkitsi minulle edelleen pelkkää allekirjoitusta, minäkin osallistuin järjestelyihin. Hiukan salaa itseltänikin kyllä, mutta toisaalta miksi ei? En ollut mennyt koskaan aikaisemmin naimisiin tai edes haaveillut mistään sellaisesta. Lisäksi poikaystävä oli komea, ja minusta oli mukava leikkiä pariskuntaa, minä viihdyin hänen italialaisessa elämässään. Sain olla perheen kolmas lapsi. Häät olivat sitä paitsi hyvä syy laihduttaa vähän lisää.

Oli päiviä joina söin vain yhden maustamattoman jugurtin ja appelsiinin, vaikka Italiassa maitotuotteita ja sitrushedelmiä ei saisi syödä samalla aterialla. Minä nautin siitä, kun nälkä huimasi päätä, ja siitäkin, kun muut söivät illalliseksi pastinaa, lihaliemessä keitettyjä pieniä pastakuvioita, ja minä istuin heidän vieressään hörppimässä pelkkää lientä. Hääpäivänä painoin 51 kiloa ja mahduin xs-kokoiseen valkoiseen kotelomekkoon, jonka poikaystävän äiti oli minulle valinnut.

Todellisuus lävähti kasvoilleni vasta siinä vaiheessa, kun olimme muuttaneet Milanon esikaupunkialueelle kahdeksaan. Olimme jättäneet taaksemme kaiken sen, mikä oli saanut minut tuntemaan oloni turvalliseksi. Poikaystävän perheen ja sukulaiset. Hänen ystäväpiirinsä ja baarin, jossa olin tehnyt iltaisin töitä pimeästi. Työ- ja opiskelukaverini. Kaupungin ja koko sen elämän, joka oli saanut minut rakastumaan Italiaan. Esikaupunkialueella olimme vain me kaksi.

Noihin aikoihin tv ja lehdet olivat täynnä uutisia mafiasta. Oli pommeja, ampumisia ja mafiajärjestön tekemiä kidnappauksia, joiden selvittämiseksi tarvittiin joko samaa tai toista mafiaa. Oli Mani pulite eli Puhtaat kädet -operaatio, jossa otettiin kiinni korruptoituneita poliitikkoja, ja oli ollut Maxiprocesso, Palermossa järjestetty maan kaikkien aikojen suurin mafiaoikeudenkäynti, jossa melkein kaikki Cosa Nostran pomot saatiin telkien taakse. Silvio Berlusconi oli vasta perustamassa puoluettaan, ja hänen vihjattiin vehkeilevän Sisilian mafian kanssa. Vaikka minä seurasin uutisia herkeämättä, milanolaisen esikaupunkialueen olohuoneesta katsottuna kaikki vaikutti kuitenkin

kovin kaukaiselta. Sisilia ja sen pääkaupunki Palermo. Sieltä oli kotoisin Italian maajoukkueessa ja Juventuksessa pelannut Toto Schillaci, joka ei kuulemma osannut kunnolla italiaa vaan puhui murretta, jonka oli Palermon vaatimattomassa korttelissa oppinut. Far west, sanoivat monet Sisiliasta pohjoiseen muuttaneet. Kaikki varastetaan saman tien, kun saarelle saapuu. Ja silti heidän ääneseensä oli muutakin. Kovaan ääneen kerrottujen tarinoiden alta kuului tunne, se kuulosti jonkinlaiselta ristiriidalta, luultavasti se oli koti-ikävä. Tunnistin siitä jotain, vaikka en minäkään olisi halunnut palata Suomeen.

Tuota toukokuuta paremmin muistan saman vuoden heinäkuun. Erityisesti 19. päivän. Vain 57 päivää aikaisemmin Cosa Nostraa vastaan taistellut syyttäjä Giovanni Falcone, hänen tutkintatuomarina työskennellyt vaimonsa Francesca Morvillo ja useampi turvamies oli kuollut autopommi-iskussa matkalla lentokentältä Palermon keskustaan. Sen jälkeen Cosa Nostra oli ollut Falconen lähimmän kollegan Paolo Borsellinon perässä. Falcone ja Borsellino olivat taistelleet yhdessä Cosa Nostraa vastaan, ja oli vain päivien kysymys, koska olisi Borsellinon vuoro päästä hengestään. Falcone oli ollut heistä kahdesta näkyvämpi, tai ehkä minusta oli vain tuntunut siltä, koska olin tunnistavinani hänessä jotakin tuttua. Hänessä oli jotain samaa kuin isässäni, joka oli asianajaja hänkin. Borsellino oli toisenlainen. Hiljaisempi, enemmän taustalla, mutta hänelläkin oli lempeä hymy ja tupakka aina palamassa suupielessä. Sanotaan, että nimenomaan hän olisi saanut lapsuudenyöstävänsä Falconen palaamaan heidän kotikaupunkiinsa

Palermoon ja ryhtymään taisteluun Cosa Nostraa vastaan. He halusivat lopettaa mafiasodan ja palauttaa kaupungin sen asukkaille. ”Palermo non mi piaceva, per questo ho imparato ad amarla. En pitänyt Palermosta ja siksi opetelin rakastamaan sitä”, Borsellinon kerrotaan sanoneen.

Tuona heinäkuuisena sunnuntaina Milanossa oli tukahduttavan kuumaa ja kosteaa, mutta ei läheskään niin kuuma kuin Palermossa. Polttava aurinko ja kuivuus tuntuivat jopa televisioruudun läpi. Borsellino oli käynyt aamupäivällä kesähuvilallaan uimassa, ja hänen autonsaan oli edelleen kosteat uimahousut ja pyyhe. Autopommi räjähti, kun Borsellino oli soittamassa äitinsä ovi-puhelinta Via D’Ameliolla vuorten keskelle kohonneella uudella asuinalueella pienen matkan päässä keskustasta. Hän oli kuulemma luvannut viedä äitinsä hammaslääkäriin, vaikka oli sunnuntai. Borsellino sai surmansa välittömästi, ja räjähdyksessä kuoli tälläkin kertaa useampi turvamies ja myös nuori nainen. Emanuela Loi oli maan historian ensimmäinen nainen, joka työskenteli mafialta suojelevassa henkivartiokaartissa eli scortassa. Ehkä hänet oli palkattu siksi, koska turvamiehiä oli Falconen murhan jälkeen ollut vaikea löytää, kaikki tiesivät mafian iskevän uudelleen. Borsellino itsekin, hän oli sanonut sen haastatteluissa mutta jatkanut silti työtään ja pysynyt kaikesta huolimatta rauhallisena. Muistan edelleen uutiskuvista korkeat vuoret sekä nuoret tummat miehet, jotka asettuivat televisiokameroiden eteen, vaikka autot paloivat heidän takanaan ja toimittajan ääni värisi järkytyksestä. Heille pommi ja palavat autot olivat kai arkipäivää, mutta samaan aikaan he tuijottivat kameraa kuin se olisi

ollut pakotie. Ehkä he toivoivat, että joku löytäisi heidät sieltä palavan tunnelin päästä ja kuljettaisi pois.

Milanon esikaupunkialueella oli kuumuudesta huolimatta vehreää. Sadettimet suihkuttivat vettä, ja kotona asunnossa pienikokoiset tuulettimet puhalsivat kylmää ilmaa. Silti minäkin kaipasin pakotietä ja luultavasti poikaystävänä aavisti sen. Meistä otetuissa mustavalkoisissa hääkuvissa hän katsoi minua, mutta minä katsoin maahan. Koetin olla niin kuin en olisi.

Kun poikaystävä oli päivisin töissä, minä kävelin esikaupunkialuetta ristiin rastiin. Olin opetellut hänen äitinsä ja siskonsa avulla tekemään ostoksia pienissä kaupoissa ja korttelitoreilla. Tunnistin juustot, sopivan kypsät hedelmät ja vihannekset ja tiesin tarkalleen, millaisesta leivästä pidin. Sellaisesta jossa oli kova kuori ja lämmin pehmeä sisus. Sama päti poikaystäviin. En koskaan epäillyt, ett-eikö kovan kuoren alta löytyisi jotain muutakin. Kuljeskellessani kaduilla ja toreilla etsin samaan aikaan koko ajan myös töitä kahviloista ja baareista. Halusin kiinni omaan itsenäiseen elämään nyt kun puhuin sujuvasti kieltä ja hallitsin myös italialaisen elämäntavan. Pikkukaupunki oli ympäristönä kaunis ja turvallinen mutta ihan liian pieni, ja Milano oli ollut alun perinkin minun tähtäimeni. Minä halusin elämässäni eteenpäin. Olin varma, että minua odotti toimittajan ura ja elämä, jossa lähdettiin aamuisin liikkeelle samassa tahdissa dynaamisen kaupungin kanssa. Olin nähnyt Milanossa käydessäni, miten aurinko nousi Duomon takaa ja tyylikkääät ihmiset joivat mustan aamukahvinsa Vittorio Emmanuellen gallerian kahvilassa. Juuri sellaisen elämän minä itselleni halusin.

Samaan aikaan poikaystävä koetti parhaansa mukaan täyttää toiveitani ja tehdä elämästäni mahdollisimman hyvää. Hän palasi töistä kotiin milloin suklaarasian milloin kukkakimpun kanssa, aina sen mukaan mitä kulloinkin itselleni sallin, eikä ollut epäselvää, että hän rakasti ja halusi minua. Minun tunteeni häntä kohtaan olivat sen sijaan kadonneet viimeistään sillä hetkellä, kun kirjoitin nimeni paperiin kaupungintalolla. Otin hänen sukunimensä omani perään, mutta makuuhuoneessa käänsin hänelle selkäni. Ehkä pelkäsin alitajuisesti tulevani rakkaaksi ja joutuvani loukkoon, josta minulla ei olisi enää ulospääsyä, enkä minä sitä paitsi ollut sittenkään rakastunut häneen, olin vain kuvitellut olevani. Minun todellinen rakkauteni oli Italia. Italia oli se, mitä minä halusin, ja siksi minä olin antanut hänen nostaa keltaisen matkalaukkuni hänen pienen Fiatinsa kyytiin ja kuljettaa minut Roomasta lapsuudenkotiinsa, missä hänen isänsä oli laittamassa parhaillaan illallista. Rappukäytävässä tuoksui tomaattikastike, oven läpi kantautui Verdin ooppera ja pöydässä oli katettuna lautanen minullekin. Kankainen servietti oli kiedottu hopeisen rinkulan sisään ja ruuan kanssa oli mietoa punaviiniä, jota hänen vanhempansa laimensivat vedellä ja josta minä kieltäydyin, koska noihin aikoihin me ystävinemme joimme edelleen alkoholia pääosin humaltumistarkoituksessa, ja sitä paitsi lasillisessa oli saman verran kaloreita kuin palasessa leipää. Poikaystäväni isosisko löysi minulle nopeasti paitsi kielikoulun myös työpaikan ja hänen vanhempansa hoitivat kaiken muun. Esikaupunkialueella meidän olisi pitänyt osata elää kahdestaan, mutta emme me osanneet. Oli paljon helpompaa

tuijottaa kotisohvalla Palermon tapahtumia kuin katsoa peiliin tai toisiinsa.

Palermossa räjähti kello 16.58, meidän suhteessamme noin kaksi tuntia myöhemmin. Olimme palaamassa kotiin lyhyeltä kävelyltä. Missään ei ollut ristin sielua. Olin valittanut koko kävelylenkin ajan, ehkä koettanut ärsyttääkin. Poikaystäväni oli kuunnellut hiljaa, kuten hän usein teki, mutta viimeisessä risteyksessä juuri ennen kotitietä hän kääntyi minua kohti, nosti kätensä ilmaan ja löi minua avokämmenellä kasvoihin. Isku oli niin voimakas, että aurinkolasini lensivät kauas ojaan. Minua lyötyään hän ylitti tien eikä katsonut taakseen. Kuljeskelin ulkona pimeässä monta tuntia ympärilläni vain heinäsiirkkojen ja sadettimien äänet. Minun oli lähdettävä, mutta minne? Minulla ei ollut täällä ystäviä, ei työtä eikä yhtään rahaa, koska olimme käyttäneet kaikki säästömmme Suomen-lomaan. Jos soittaisin kotiin, he sanoisivat olleensa oikeassa, italialainen poikaystävä oli riski, jota minä en ollut halunnut myöntää. Anteeksi poikaystävälleni en voisi antaa. En etenkään sitä, että oli vaatinut kaksi vuotta ja avioliittotodistuksen, ennen kuin hän näytti itsestään tuon puolen.

Löysin viimein työpaikan pääaukiolla sijaitsevasta baarista, jossa oli töissä opiskelijoita sekä asiakkaana hyvännäköinen brasilialainen designeri, joka suunnitelti työkseen autoja. Olin ollut töissä vain muutaman viikon, kun lähdin hänen kanssaan salaa treffeille Milanoon, mutta kun hän illan päätteeksi halusi suudella minua, työnsin hänet pois. Hän tuntui vieraalta ja liian aikuiselta, en minä mitään sellaista oikeasti halunnut. Nousin autosta samassa risteyksessä, jossa puolisoni oli vain muutamaa

viikkoa aikaisemmin lyönyt minua, ja kävelin loppumatkan kotiin. En kertonut brasilialaisesta kenellekään.

Muutimme poikaystävän kanssa uuteen asuntoon. Asunnon valitsin minä, mutta poikaystävän äiti kalusti sen. Kutsuin lastenhuonetta vierashuoneeksi. Poikaystävää tapasin lähinnä eteisessä, kun hän palasi alkuillasta kotiin juuri ennen kuin minä lähdin baarin töihin. Minulla oli uusia kavereita. Samanikäisiä opiskelijoita, joihin olin tutustunut baarissa. Calabrialaistaustaisesta Silviasta tuli nopeasti minun läheisin ystäväni. Kun menin heille kylään, hänen äitinsä kulki mustissa eikä hymyillyt koskaan mutta pöytä oli koreana ja äiti antoi minulle kirkkaanvihreää oliiviöljyä kotiin vietäväksi. Silvia oli ensimmäinen, jolle kerroin että poikaystävä oli lyönyt minua, ja hän oli se, jolle soitin kun eräänä lauantaiaamuna poikaystävä sekosi totaalisesti. Sillä kertaa poikaystävä oli mustasukkainen baarin asiakkaasta, jolla oli tulipunainen Citroën ja ihan erityinen hymy. Minä pidin kieltämättä molemmista, mutta en ollut tehnyt miehen kanssa muuta kuin jutellut. En koskaan tehnyt, en ollut sellainen. Tuona aamuna poikaystäväni löi minua ensin nyrkillä ja raahasi minut sen jälkeen vierashuoneeseen, missä painoi kuuman silitysraudan kasvojeni eteen. Hän sanoi haluavansa tuhota kasvoni ja kauneuteni. Kun Silvia saapui, pakkasimme tavarani ja lähdimme. Asustin Silvian luona muutaman päivän ennen kuin lopetin baarissa ja matkustin Suomeen. Mustelmani olivat jo parantuneet, enkä kertonut kenellekään, mitä Italiassa oli tapahtunut. Tunsin kuitenkin oloni Suomessa niin vieraaksi, että kun poikaystävä soitti, pyysi kerta toisensa jälkeen anteeksi ja lupasi muuttaa tapansa, minä halusin

uskoa. Palasin kotiin, löysin uuden työpaikan ja olin hetken aikaa hyvä tyttöystävä. Mutta lyöminen alkoi taas, ja jollain lailla minä tunsin ansaitsevani kaikki ne lyönnit ja potkut. Vaikka olin palattuani Suomesta ollut hetken aikaa ihastunut poikaystäväni, en pystynyt rakastamaan häntä sillä tavalla kuin olisi kuulunut, ja siksi annoin anteeksi myös sillä kertaa, kun hän eräistä juhlista palatessamme kuristi minua niin, että kaulani oli seuraavana päivänä mustelmilla. Jätin hänet vasta kun rakastuin toiseen.

Uusi työpaikkani oli kahvila toisella esikaupunkialueella. Toisin kuin aukion baari, josta oli alkanut tulla aina vain epämääräisempi, kahvila oli siisti ja kotoisa. Siellä oli paitsi kivoja työntekijöitä myös paljon vakiasiakkaita, joiden kanssa puhuimme paljon yhteiskunnasta ja politiikasta. Kahvilan omistajan poika Tommaso työskenteli iltaisin kahvilan yläkerrassa olevan baarin karaokeisäntänä. Hänellä sanottiin olevan lingua d'oro eli kultainen kieli. Pikkuhiljaa meistä tuli hyviä ystäviä, ja aloin uskoutua hänelle myös siitä, mitä kotonani tapahtui. Kesti kuitenkin pitkään ennen kuin tajusin olevani häneen ihastunut, mutta kun tajusin sen, jätin poikaystäväni saman tien. Kerroin hänelle olevani ihastunut toiseen, muutin vierasvuoneeseen nukkumaan ja aloin etsiä asuntoa Milanosta. Vasta sitten suutelin Tommasoa.

*Toivon rakkautta. Romanttista
rakkautta. Helppoa rakkautta.
Sellaista, missä osaisin olla.*

Kun kolmaskin lapsi tulee täysi-ikäiseksi, kertoja päättää alkaa elää vihdoin itselleen. Hän on vuosia laittanut muiden tarpeet omiensa edelle, mutta nyt hänellä on aikaa jälleen miettiä, mitä hän todella haluaa. Hän päättää muuttaa Palermoon Sisiliaan. Jättää taakseen kalsean Helsingin ja puuduttavan arjen, löytää elämälleen uuden suunnan – ja ehkä rakkauttakin.

Palermo on kaaos. Se on täynnä huutoa, musiikkia, valoa, hajuja ja tunteita, se täyttää kaikki aistit ja paitsi riemastuttaa myös uuvuttaa. Pikkuhiljaa elämä alkaa kuitenkin asettua uomiinsa, ja kertoja löytää kaupungista omat paikkansa ja ihmisensä. Rakkauttakin hän kohtaa, tosin toisenlaista kuin hän olisi odottanut.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-8214-5